ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ 6

Αχμέτ

Γλωσσική και πολιτισμική ποικιλότητα (παιδί προσφύγων)

Ηλικία	10 ετών
Τάξη	Δ΄ Δημοτικού, γενικό σχολείο
Υποστήριξη	Τάξη Υποδοχής (ΖΕΠ) για ορισμένες ώρες
Κύριο ζητούμενο	Διάκριση γλωσσικής από μαθησιακή δυσκολία, συνεργασία με την οικογένεια

Πριν ξεκινήσετε

Το περιστατικό είναι φανταστικό και γράφτηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική. Στις εργασίες σας μη χρησιμοποιήσετε ποτέ στοιχεία πραγματικών παιδιών, ακόμη κι αν γνωρίζετε ένα παρόμοιο περιστατικό.

Οι εργασίες του μαθήματος αξιολογούν μόνο τις ψηφιακές σας δεξιότητες, όχι την ποιότητα της παρέμβασης. Το περιστατικό σάς δίνει ένα ρεαλιστικό περιεχόμενο για να δουλέψετε, και μια πρώτη γεύση από την εργασία που ίσως κάνετε στο μέλλον.

Γνωρίστε τον Αχμέτ

Ο Αχμέτ είναι δέκα ετών και γεννήθηκε στο Αφγανιστάν. Εκεί πήγαινε σχολείο μόνο σποραδικά. Η οικογένειά του έφτασε στην Ελλάδα πριν από δύο χρόνια και, αφού έμεινε κάποιους μήνες σε δομή φιλοξενίας, ζει τώρα σε ένα διαμέρισμα στην πόλη. Η μητρική του γλώσσα είναι τα νταρί και ξέρει και λίγα αγγλικά. Φοιτά στη Δ΄ Δημοτικού και κάποιες ώρες την εβδομάδα πηγαίνει στην Τάξη Υποδοχής.

Στα ελληνικά της καθημερινότητας τα καταφέρνει πια πολύ καλά: παίζει, αστειεύεται και διαπραγματεύεται τους κανόνες του ποδοσφαίρου με τους συμμαθητές του. Στις αριθμητικές πράξεις είναι γρήγορος. Όταν όμως πρέπει να διαβάσει ένα κείμενο της Ιστορίας ή να γράψει μια έκθεση, δυσκολεύεται πολύ και γράφει ελάχιστα. Κάποιες μέρες έρχεται κουρασμένος και αφηρημένος. Η δασκάλα του σκέφτεται να ζητήσει αξιολόγηση για μαθησιακή δυσκολία.

Ο πατέρας του εργάζεται πολλές ώρες. Η μητέρα του δεν μιλά ελληνικά και φροντίζει τη μικρότερη αδελφή του Αχμέτ, που πηγαίνει στο νηπιαγωγείο. Στη μοναδική συνάντηση με το σχολείο δεν υπήρχε διερμηνέας, οπότε μετέφραζε ο ίδιος ο Αχμέτ, ακόμη και όταν συζητούσαν τις δικές του δυσκολίες.

Γλωσσική δυσκολία ή μαθησιακή δυσκολία;

Ο Αχμέτ δεν ανήκει σε κάποια κατηγορία ειδικής αγωγής. Το περιστατικό του όμως αφορά ένα πολύ συχνό δίλημμα. Η έρευνα δείχνει ότι ένα παιδί που μαθαίνει δεύτερη γλώσσα αποκτά σχετικά γρήγορα, σε ένα με δύο χρόνια, την καθημερινή, προφορική γλώσσα. Η ακαδημαϊκή γλώσσα που χρειάζεται για να διαβάσει ένα σχολικό εγχειρίδιο ή να γράψει μια έκθεση χρειάζεται πολύ περισσότερο χρόνο, συχνά πέντε έως επτά χρόνια.

Έτσι, ένα παιδί που «μιλάει καλά ελληνικά» στην αυλή αλλά δυσκολεύεται στα κείμενα μπορεί απλώς να βρίσκεται σε μια φυσιολογική φάση εκμάθησης και όχι να έχει μαθησιακή δυσκολία. Τα δύο λάθη είναι εξίσου επικίνδυνα: να δώσουμε λανθασμένη «ταμπέλα» σε ένα παιδί που απλώς μαθαίνει μια γλώσσα,

ή να αγνοήσουμε μια πραγματική δυσκολία θεωρώντας ότι «είναι θέμα γλώσσας». Επιπλέον, οι εμπειρίες εκτοπισμού και μετακίνησης μπορεί να επηρεάζουν τη συγκέντρωση και τη διάθεση ενός παιδιού.

Δύο αρχές καλής πρακτικής: η μητρική γλώσσα του παιδιού είναι πόρος και όχι εμπόδιο, και ένα παιδί δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται ως διερμηνέας στις συναντήσεις του σχολείου με την οικογένειά του.

Λεξιλόγιο

Οι θεσμικοί όροι περιγράφονται απλοποιημένα, για να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε το περιστατικό.

- **ΖΕΠ και Τάξη Υποδοχής:** Οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας λειτουργούν σε σχολεία με μαθητές που χρειάζονται στήριξη στην ελληνική γλώσσα. Στην Τάξη Υποδοχής οι μαθητές μαθαίνουν εντατικά ελληνικά για ορισμένες ώρες, παράλληλα με τη φοίτηση στην τάξη τους.
- **ΕΔΕΑΥ (Επιτροπή Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης):** Ομάδα ειδικών που λειτουργεί σε επίπεδο σχολείου ή ομάδας σχολείων. Κάνει μια πρώτη αξιολόγηση των αναγκών και στηρίζει τους εκπαιδευτικούς μέσα στο σχολείο.
- **ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης):** Δημόσια υπηρεσία που αξιολογεί τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και προτείνει μέτρα υποστήριξης. Στελεχώνεται από εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και άλλους ειδικούς.
- **ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό):** Επαγγελματίες που εργάζονται στα σχολεία δίπλα στους εκπαιδευτικούς, όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές.

Ποιοι εμπλέκονται

Γύρω από κάθε παιδί δουλεύει μια ομάδα. Αυτοί είναι οι ρόλοι που θα συναντάτε στις εργασίες του εξαμήνου για το περιστατικό σας:

- Εκπαιδευτικός της τάξης
- Εκπαιδευτικός της Τάξης Υποδοχής
- Ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός του σχολείου (ΕΕΠ)
- Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου
- Γονείς
- Διερμηνέας ή πολιτισμικός διαμεσολαβητής

Τα ερωτήματα που τίθενται

Αυτά είναι τα ζητήματα που θα απασχολούσαν μια πραγματική ομάδα υποστήριξης. Δεν χρειάζεται να τα απαντήσετε «σωστά». Θα σας δώσουν όμως το περιεχόμενο για τις εργασίες σας.

- Τι πρέπει να λάβουμε υπόψη πριν ζητήσουμε αξιολόγηση για μαθησιακή δυσκολία;
- Πώς αξιοποιούμε τη μητρική γλώσσα του Αχμέτ στη μάθηση;
- Πώς οργανώνουμε συνάντηση με την οικογένεια με επαγγελματία διερμηνέα;
- Πώς στηρίζουμε την ψυχοκοινωνική του ευημερία;

Αχμέτ μέσα στο εξάμηνο

Τα τεχνικά βήματα κάθε εργασίας είναι ίδια για όλα τα περιστατικά. Αλλάζει μόνο το περιεχόμενο. Ο πίνακας δείχνει πώς εντάσσεται το περιστατικό σας σε κάθε μάθημα. Τις ακριβείς οδηγίες θα τις βρίσκετε κάθε εβδομάδα στο Φύλλο Εργασίας.

#	Μάθημα	Τι θα κάνετε με αυτό το περιστατικό
1	**Διαχείριση αρχείων & συμπίεση**	Δημιουργείτε τον «Φάκελο_Υποστήριξης_Π6» και γράφετε μια περίληψη 5–7 προτάσεων για τον Αχμέτ, με δικά σας λόγια.
2	**Google Drive**	Η ομάδα του Περιστατικού 6 μοιράζεται τον φάκελο με τους ρόλους του κοινού πίνακα. Για σκέψη: Ο διερμηνέας χρειάζεται πρόσβαση στον φάκελο; Αν ναι, με ποιον ρόλο και σε ποια έγγραφα;
3	**Κειμενογράφος Ι: Συνεργατική συγγραφή**	Συνεργατικό προσχέδιο ΕΠΕ για τον Αχμέτ: δυνατά σημεία, ανάγκες, στόχοι και προσαρμογές.
4	**Κειμενογράφος ΙΙ: Δομημένα έγγραφα**	Πρόταση Παρέμβασης με θέμα: «Σχέδιο γλωσσικής στήριξης και συνεργασίας με την οικογένεια».
5	**Αναζήτηση πληροφοριών**	Ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά: δίγλωσσοι μαθητές μαθησιακές δυσκολίες αξιολόγηση · "English language learners" "learning disability" assessment bilingual
6	**Αξιολόγηση πηγών & βιβλιογραφία**	Συγκρίνετε μια επιστημονική πηγή με ένα άρθρο ειδησεογραφικού ιστότοπου για την εκπαίδευση προσφύγων.
7	**PDF**	Φάκελος παραπομπής προς το ΚΕΔΑΣΥ: κοινό έντυπο συμπληρωμένο με στοιχεία του Αχμέτ, σαρωμένη σημείωση παρατήρησης και η Πρόταση Παρέμβασης σε ένα PDF.
8	**Google Slides**	Παρουσίαση 6 διαφανειών για τον Σύλλογο Διδασκόντων, με θέμα πώς διακρίνουμε τη γλωσσική από τη μαθησιακή δυσκολία.
9	**Google Forms**	Σύντομο ερωτηματολόγιο προς την οικογένεια σε απλά ελληνικά, με εικόνες, ώστε να μεταφράζεται εύκολα.
10–11	**Υπολογιστικά φύλλα Ι & ΙΙ**	Σύνολο δεδομένων 30 σχολικών ημερών. Μέτρηση: Νέες λέξεις ακαδημαϊκού λεξιλογίου που χρησιμοποιεί σωστά ο Αχμέτ ανά ημέρα. Φάση «Κατά την παρέμβαση»: δίγλωσσα γλωσσάρια με εικόνες και προετοιμασία του λεξιλογίου πριν από κάθε μάθημα.
12	**Email & ασφάλεια λογαριασμού**	Γραπτή ενημέρωση προς την οικογένεια σε απλά ελληνικά, email στο ΚΕΔΑΣΥ με τον φάκελο και ανακοίνωση προς τους γονείς της τάξης για μια πολιτιστική δράση.
13	**Προσωπικά δεδομένα & ΤΝ**	Ψευδωνυμοποίηση μιας φανταστικής αναφοράς για τον Αχμέτ. Η εθνοτική καταγωγή ανήκει στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων. Χρειάζεται επίσης προσοχή σε πληροφορίες για το νομικό καθεστώς της οικογένειας.

Για σκέψη

Δεν βαθμολογούνται. Κρατήστε τις στο μυαλό σας καθώς δουλεύετε με το περιστατικό.

- Πώς θα νιώθατε αν έπρεπε να μεταφράσετε στους γονείς σας τι λένε οι δάσκαλοι για τις δυσκολίες σας;
- Γιατί είναι επικίνδυνο να δώσουμε «ταμπέλα» μαθησιακής δυσκολίας βιαστικά;
- Πώς μπορεί η μητρική γλώσσα του Αχμέτ να γίνει δύναμη μέσα στην τάξη;